

GAZETA RADOMSKA

wychodzi we Środy i Soboty.

Redakcja przy ulicy Lubelskiej, Nr. 123, otwarta przed południem od godziny 10 — i po południu od 3 — 5.

W niedziele i święta biuro redakcji bezwarunkowo zamknięte.

Prenumerata

w Radomiu: Rocznie rs. 4, półr. rs. 2, kwart. rs. 1; poza: Rocznie rs. 5, półr. rs. 2 kop. 50, kwart. rs. 1 kop. 25. Numer pojedynczy kop. 5. Ogłoszenia: na stronie I kop. 20, na III kop. 15, na IV kop. 8 za wiersz. Nekrologu wiersz kop. 10. Ogłoszenia prócz Redakcji przyjmują w Warszawie: Agencja Ogłoszeń Hajchmanna i Frendlera, Senatorska 18, oraz uproszono przez Redakcję księgarnia W. Guranowskiego, Senatorska 32.

Prenumeratę

przyjmują w Radomiu: Redakcja, — księgarnie pp.: Zuckra i Dubeltowej, składy papieru, galanterii i handle pp.: Rakowskiego, Tajackowskiego, Potockiego, Sierszyńskiego, Michałskiego, Koźmńskiego, Wojciechowskiego, Paschalskiego i sklep Oszejdności. W Opatowie p. A. Gajewski; w Warszawie księgarnie: Paprockiego, Nowy Świat, 28, Guranowskiego, Senatorska 32, M. Wołowski, Niecała, 12.

Dziś d. 24 Października: Rafała Archaniola.

Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Wschód słońca o g. 6 m. 43. Zachód o g. 4 m. 44.

Minister oświaty w Radomiu.

We środę, o godzinie 9-ej rano, J. E. Minister oświaty, hr. Deljanow, w towarzystwie kuratora okręgu naukowego warszawskiego, r. t. Apuchtina; członka rady ministrów, rz. r. st. Chruszczewa; inspektorów okręgów naukowych: petersburskiego i moskiewskiego, rz. r. st. Muromcewa, rz. r. st. Isajenkowa, raczył przybyć do gimnazjum męskiego. Po odwiedzeniu tymczasowej cerkwi prawosławnej, znajdującej się w gmachu szkolnym, rozpoczęła się wizyta. J. E. hr. Deljanow raczył być obecnym na lekcjach języka łacińskiego w klasach: VIII i VII; literatury ruskiej w klasie VII; historii w klasie V A i IV i na lekcji arytmetyki w kl. I.

J. E. wyraził swe zadowolenie z dobre odpowiedzi uczniów kl. VIII i VII z języka łacińskiego, a również i inne klasy zaszczylił swoją pochwałą i uznaniem.

Oprócz tego rz. r. st. Muromcew wizytował kl. VIII na lekcji matematyki, kl. VII na lekcji fizyki, której wyraził uznanie za znajomość przedmiotu, pełne i jedroe odpowiedzi; następnie p. Muromcew był obecnym w kl. V na lekcji geometrii i w kl. II na lekcji arytmetyki.

Rz. r. st. Chruszczew wizytował kl. I na lekcji języka ruskiego, a rz. r. st. Isajenkow kl. VI na lekcji języka greckiego.

Po ukończeniu wizytacji klas, J. E. hr. Deljanow zwiedził gabinet fizyczny i nowo-budującą się salę gimnastyczną, za którą J. W. Dyrektorowi gimnazjum, rz. r. st. Smorodinowi, wyraził szczere uznanie za jego pracę i dążności, skierowane dla dobra młodzieży i rozwoju ich sił fizycznych.

J. E. Minister oświaty dziękował również p. Załuskiemu, twórcy projektu sali gimnastycznej i p. Sławińskiemu, starszemu zgromadzenia murarzy, prowadzącemu budowę.

O godzinie 12 na Rynku, przed gimnazjum, uczniowie wszystkich klas przy dźwiękach własnej orkiestry przedelfowali marszem ceremonialnym przed J. Ekscelencją, który z wielkiem zadowoleniem przyglądał się zręcznym ewolucjom młodzieży i dziękował p. Rybackiemu, kierownikowi orkiestry, za miłą niespodziankę.

Następnie J. E. w sali aktowej raczył wysłuchać popisu wokalnoinstrumentalnego uczniów, którzy, pod dyktando p. Rybackiego, wykonali z powodzeniem kilka pięknych utworów.

W czasie marszu p. Józef Grodzicki, fotograf, zrobił kilka zdjęć aparatem momentalnym.

O godzinie 1-ej popołudniu J. E. hr. Deljanow raczył przybyć do gimnazjum żeńskiego i odbył wizytację niektórych klas, poczem podziękowawszy przewodniczkom i przełożonym zakładu, udał się do J. W. Naczelnika gubernji, który z małżonką swoją Gościa dostojnego podejmował z serdeczną gościnnością.

O godzinie 5-tej popołudniu J. E. Minister oświaty opuścił miasto Radom, żegnany przez J. W. Naczelnika gubernji, władze naukowe i przedstawicieli innych władz miejscowych, przez młodzież obu gimnazjów i publiczność.

Na peronie, panna C..., uczennica gimnazjum żeńskiego, wręczyła J. E. Ministrowi piękny bukiet z żywych kwiatów ze wstęgami, a orkiestra uczniowska, gdy pociąg ruszał, odegrała z werwą marsz pożegnalny.

Pięćdziesiąt lat pracy.

W roku bieżącym, p. Józef Gaczeński, właściciel zakładu ogrodniczego i Ogrodnik miasta Radomia, obchodzi rzadką i niezwykłą uroczystość, bo pięćdziesięcioletni jubileusz wytrwałej, umiejętnej i sumiennej pracy w Królestwie Flory i Pomony.

Jubilata znamy wszyscy w mieście i zakład jego ogrodniczy, prowadzony zawsze z postępem i z zamiłowaniem, — znamy jego usługi, położone, jako twórcy i konserwatora uroczego Nowego ogrodu, plant i skwerów miejskich.

Józef Gaczeński przyszedł na świat w r. 1823, z ojca ogrodnika, zamieszkałego w woli Choinatowej, w powiecie rawskim, w majątku ś. p. generała Wójcińskiego, adjutanta Napoleona I-go.

Tu, pod okiem ojca odbył pierwsze lata praktyki, a następnie był uczniem w ogrodzie Botanicznym w Warszawie, gdzie pod kierunkiem najznakomitszych podówczas specjalistów ukończył chlubnie naukę w r. 1841.

Następne trzy lata, celem gruntownego wykształcenia się w obranym zawodzie, jubilat pracował jeszcze u pierwszorzędnych firm ogrodniczych warszawskich i wreszcie zwiedził ogrody w Erfurcie, Magdeburgu i Dreźnie, a później już, jako samodzielnego ogrodnika, widzimy jubilata w Głuchowie i w Krasnem.

W mieście, naszym Józef Gaczeński osiedlił się z końcem 1847 r. i w tymże czasie objął obowiązki ogrodnika miejskiego, które dotąd pełni zaszczytnie i z pożytkiem dla naszego miasta.

Szanownemu jubilatowi Radom zawdzięcza: uporządkowanie w r. 1857 starego ogrodu miejskiego, nad rzeką Mleczną, który przez wiele lat letnim był salonem ra-

domian; założenie ogrodu w Re-sursie, skwerów: przed Dyrekcją Tow. kred., przed więzieniem i w Rynku, oraz ogródka przy schronieniu starców, na Starem mieście.

Nowy ogród urządzono także według własnych planów jubilata.

P. Józef Gaczeński nie ma już zaśluby i na polu pedagogicznym, gdyż przez jakiś czas (jeśli się nie mylimy, w r. 1867), w gimnazjum żeńskim, wykładał botanikę, z dużym pożytkiem dla uczennic.

Zakład swój w ostatnich czasach doprowadził do zupełnego porządku. Zbudował cieplarnie i szklarnie, racjonalnie ogrzewane i podniósł hodowlę roślin ozdobnych i użytkowych, słowem, zakładowi swemu nadał nieznany dotąd w Radomiu kierunek handlowy i artystyczny.

Jako człowiek zacny i sympatyczny, jako człowiek rzetelny pracy i zawsze idący z postępem wiedzy ogrodniczej, jubilat cieszy się w mieście szczerem uznaniem.

Niechże więc Szanowny jubilat, obchodzący w r. b. pięćdziesięciolecie swej pożytecznej działalności, dożyje brylantowego jubileuszu w Królestwie Flory i Pomony, które kocha — i z młodzieńczym zapałem w Radomiu podnosi; niechże dalej przy czestwem zdrowiu, z chlubą i pożytkiem pracuje dla ogółu.

H. Wr.

W sprawie szczepienia ospy ochronnej.

(Dokończenie.)

Rozpatrzmy teraz, jakie są warunki najracjonalniejszego szczepienia: 1) szczepić ospę należy dzieciom zupełnie zdrowym, między 4—8 miesiącem życia, podczas letnich miesięcy; w czasie epidemji należy szczepić ospę dzieciom, w wieku od 2 miesięcy, bez względu na porę roku; 2) podczas epidemji szczepieni powinni być odosobnieni od chorych

Ze szkolnych wspomnień.

(NASZE „DZIADY“)

przez

MICHAŁA BAŁUCKIEGO.

(Dokończenie.)

Po „Odzie“ — nastąpił „Nocleg“, potem „Śmierć Pułkownika“, „Pieśń żołnierza“ i kilka innych.

Po skończeniu Kolumb położył rękę na ramieniu paniczyka i spytał:

— A co? żałujesz, żeś tu przyszedł?

Ocknął się, jakby ze snu twardego zbudzony, spojrzał nieprzytomnie na pytającego i odetchnąwszy, rzekł stłumionym głosem:

— Ach, jakież to piękne! jakie to piękne! — Więcej nie mógł mówić, w głosie czuło było tępy i wzruszenie wielkie. Bał się widać, żeby nie rozpłakać się głośno, dlatego ścisnąwszy dłoń Kolumbowi i szepnąwszy mu: — dziękuję ci — uciekł co prędzej.

Te trzy pogodziły nas z nim, utonęła w nich nasza niechęć do niego. Odtąd pilnie przychodził na nasze zebrania, witał się z każdym serdecznie, ściskając za rękę, jakby dziękując za tę duchową biesiadę, do której go przypuściliśmy, jak za łaskę wielką, a zmienił się do niepoznania. Z paniczyka zrobił się człowiek, z delikatnego francuzika — polak. Nawet powierzchowność jego zaczęła przyjmo-

wać inny charakter — jakąś pocziwą rubaszość w miejsce dawnej elegancji i papinkowości.

A Kolumb patrząc na to mówił uradowany:

— A co?... uratowaliśmy narodowi jedną duszę więcej.

Ale niedługą była ta jego radość, bo rodzice paniczyka, spostrzegłszy taką nadzwyczajną zmianę w synu i przypisując ją złemu towarzystwu i złym przykładom w szkołach, odebrali go i kształcili dalej prywatnie. Podobno nawet za granicę z nim wyjechali.

Odtąd straciłszy go z oczu i słychu o nim nie było.

Wybuchła wojna; oddział żołnierzy wybierał się do obozu. Punkt zborny był za miastem. Poszedłem i ja tam odprowadzić paru kolegów moich. Gdy się przeciskał z nimi przez tłum zebranych, ktoś uderzył mnie w ramię i zawołał po imieniu. Obejrzałem się i ujrzałem Kolumba. Poznałem go od razu, choć kilka lat my się nie widzieli, i mocny zarost zakrył mu twarz do połowy, poznałem po głosie i tem głębokiem, magnetycznym spojrzeniu. Związała się krótka rozmowa z urwanymi pytań, niedokończonych odpowiedzi — ot, jak zwykle na poczekaniu. Przerwało ją nadejście jakiegoś żołnierza z interesem do Kolumba.

— No, a tego poznajesz? — spytał mnie Kolumb, wskazując oczyma na męczyznę wysokiego, szczupłego, w żołnierskim stroju.

Przypatrzyłem mu się, ale twarz wydawała mi się całkiem nieznajomą.

— To nasz paniczyk — rzekł Kolumb. — Prawda jak zmężniał? — mówiąc to, patrzył na niego z rodzicielską dumą i miłością. — Dzielnego chłopca... kiedyś na „Dziadach“ naszych odebrał chrzest z wody, a teraz idziemy na chrzest krwi i ognia. O, patrz jaki ortodoks! ma nawet ze sobą książkę do nabożeństwa. Pokaż mu.

Paniczyk, który w grubym żołnierskim ubraniu wcale już na paniczyka nie wyglądał, wyjął z kieszeni tomik oprawny i podał mi go do ręki. — Były to „Dziady“.

— Patrzaj — mówił dalej Kolumb z chlubą — nosi ze sobą Mickiewicza, jak Aleksander Macedoński Homera. Kto wie, czy z niego nie będzie kiedyś Aleksander, jaki bohater sławny.

Niestety nie został nim. Padł w boju od kuli. — Kolumb był przy nim wtedy. Wziął rannego na ręce i zaniósł w bezpieczne miejsce, sądząc, że go ocali, ale rana była śmiertelna. Paniczyk skonał na jego ręku. Przed śmiercią oddał mu tomik poezji, poplamiony krwią, płynącą z rany i prosił:

— Weź to, bo szkoda, żeby się w ręce wroga dostały takie świętości.

Ucałował książkę i w tym pocałunku oddał ducha.

Kolumb zachował tę książkę po nim, jak relikwję.

NAGRODY rs. 5!

Wychodząc ze składu materiałów aptecznych p. A. Haertla — przejeżdżając Rynek, ul. Spacerową do zakładu ogrodniczego p. S. Gaczeńskiego, zgubiono pugilares, w którym znajdowało się gotówką rs. 30—40 w papierach, bilet na broń, paszport, bilety loteryjne, i bilety wizytowe.

Znalazcę uprasza się o odniesienie zguby do Owocarni Wiktora Bratza, gdzie otrzyma 5 rubli nagrody i serdeczne podziękowanie. (574-1)

Do bazaru nadeszły szarfy jedwabne na szyję w różnych kolorach. Zawsze są przytęgotowane sukienki dziecięce, szlafroki, fartuszki dla gimnazystek, płaszczyki do chrztu, kołnierzyki męskie i damskie, oraz przybory krawieckie; ulica Rwańska, dom W-go Szumańskiego, wprost kościoła. (572)

ZARZĄD
drogi żelaznej
IWANGR.-DĄBROWSKIEJ
zawiaadamia, iż przystanek „Słowik“ na 140 wiorście z dniem 15 (27) października r. b. zostaje zamknięty. (23,355)

Lampy wiszące ściągane z kontrwagą, z brenerami 16-sto liniowymi, po rs. 4 kop. 50.

Skład szkła i porcelany
Adama Cybulskiego,
ul. Lubelska, wprost hotelu Rzymskiego. (579-3)

Książeczka kasy przemysłowców radomskich № 2,027, wydana na imię Szlamy Rubinsztejna, zaginęła. Znalazcę raczy ją odnieść do kasy przemysłowców. (580-1)

Trzy pokoje, kuchnia, do wynajęcia w każdym czasie, na dole, od ulicy Szewskiej, dom Helemana. (568)

PRACOWNIA UBIORÓW DAMSKICH

LUDWIKI GIERSZ
przy ulicy Szewskiej, Nr. 48,
w domu W-go Tyznera,
w Radomiu,
przyjmuje roboty po cenach umiarkowanych i wykończa takowe akuratanie. (578)

DONIESIENIE.

W tych dniach w domu p. Chwata, przy rogu ulic Starokrakowskiej i Wałowej, utworzylem fabrykę gilez do papierosów nieklejonych i klejonych pod nazwą:

„PROGRES“

z francuskiej bibułki „les dernieres cartouches“ z fabryki Braunstajna „Freres“ w Paryżu i takowe sprzedaje w pudełkach po 50—100—250 i 500 sztuk.

Kilkoletnie doświadczenie nad urządzeniem i kierowaniem tak-że fabryką M. Paschalskiego w Radomiu, pozwala mi Szanowną Publiczność zapewnić, że wszelkim wymaganiom zadość uczynić będę w stanie.

Dobroć towaru, rzetelna cena i chętna usługa, będzie mojem zadaniem. (584-1)

Z uszanowaniem
Peretz Goldberg.

Gilzy „Progres“ nabywać można we wszystkich handlach tabaczych. Główny skład w sklepie wdowy Goldbergowej, przy ulicy Rwańskiej, w domu p. Targowskiego (obok celbudu).

Salon z przedpokojem od frontu, z opalem, usługą i samowarem lub bez, do wynajęcia w każdym czasie. Wiadomość w Radakeji. (577-1)

Propinacja we Wrzosie, poczta Przytyk, do wydzierżawienia od 1 (13) stycznia 1892 r. Wiadomość na miejscu. (581-3)

Potrzebna jest młoda panienka, posiadająca język francuzki i muzykę, do nauki dzieci. Wiadomość w Radakeji. (582-3)

Sieczkarnia nowa, z przystawką do maszyn, jest do sprzedania — na Glenicach, w domu p. Sawickiego, obok wiatraku. (573-1)

Korzystny interes!

Potrzebny jest człowiek z kapitałem, uzdolniony w handlu, dla objęcia reprezentacji firmy poważnej i sklepu, któremu-by fabryka powierzyła sprzedaż swych wyrobów. Bliższa wiadomość u Drzewińskiego, w Magazynie mebli, w hotelu Polskim. (576-1)

SĘDZIA-KOMISARZ

Massy upadłości

FERDYNANDA LANDAU

na zasadzie art. 476 i 480 Kod. Hand., wzywa wszystkich wierzycieli upadłego Ferdynanda Landau, aby się stawili w dniu 16 (28) października r. b., o godzinie 11-ej z rana, w kancelarii wydziału cywilnego sądu Okręgowego w Radomiu, z dowodami usprawiedliwiającymi ich pretensje, celem przedstawienia kandydatów na syndyków tymczasowych.

Radom, 9 października 1891 r.

(583-1)

Sędzia-Komisarz (podpisany) J. Pawłński.

Nowo-otworzony magazyn mebli

S. ŻUCHOWSKIEGO i M. DOMAŃSKIEGO,

przy ul. Lubelskiej, w domu W. Nejmana, wprost hotelu Rzymskiego, w Radomiu.

poleca:

Wszelkie wyroby stolarskie pięknie i trwale, od stylowych do najskromniejszych wykonane we własnych warsztatach, istniejących od lat 22, jak również roboty tapicersko-dekoracyjne i przeróbki po cenach umiarkowanych.

Długoletnia nasza praktyka w zawodzie stolarskim i uznanie, jakim roboty nasze cieszą się wśród szerokiego koła Szanownej Publiczności w Radomiu i okolicy, jest najpewniejszą gwarancją, że wszelkie wymagania Szanownych Klientów naszych zadowolili możemy.

Wyroby nasze, trwałe, czyste i artystycznie wykonane, nie mogą iść w porównanie z wyrobami w składach mebli, utrzymywanych przez ludzi nie fachowych (handlarzy), nie posiadających warsztatów, a tylko trudniących się sprzedażą wyrobów lichego gatunku.

Polecając jeszcze raz nowo-otworzony nasz zakład mebli i naszą pracownię tapicersko-dekoracyjną, mamy nadzieję, że Szanowna Publiczność m. Radomia i okolicy raczy ocenić rzetelne nasze usługi. (517)

S. ŻUCHOWSKI i M. DOMAŃSKI.

HOTEL POLSKI

w Lublinie

w Lublinie

naprzeciw gmachu Teatru, róg ulicy Kapucyńskiej i Namieśnikowskiej w LUBLINIE.

Mam zaszczyt najuprzejmiej zawiadomić Szanowną Publiczność m. Lublina i Podróżujących, że Hotel Polski urządzony został ze wszelkimi wygodami i że kareta hotelowa kursuje stale na wszystkie pociągi osobowe.

Mam zaszczyt również zawiadomić Szanowną Publiczność, że Restauracja moja, istniejąca od lat piętnastu w hotelu Victorja, przeniesioną została do

HOTELU POLSKIEGO,

gdzie, odnowiwszy i urządziwszy ją odpowiednio, z tą samą sumiennością i akuratnością nadal służyć będę Szanownym i Łaskawym moim Gościom. Dotychczasowe uznanie i zaufanie Szanownych i Łaskawych Gości każe mi mieć nadzieję, że i w nowym lokalu, zadawalając ich wymagania i życzenia, zjednam dla sumiennej i rzetelnej pracy serdeczne ich względy. (518-22)

EDWARD ŻMIGRODZKI.

DYSTYLARNIA PAROWA PATSCHEGO i TROSZLA

w Warszawie,

nagrodzona pięcioma złotymi medalami, dyplomami honorowymi, oraz najwyższą nagrodą — orderem na wystawach międzynarodowych, poleca prócz różnego rodzaju wódek i likierów,

Wódkę Myśliwską, wódkę Wioślarkę i wódki z Gwiazdką,

które dostać można we wszystkich handlach win i spirytualij w Radomiu. (554k-40)

Drzewa owocowe i róże do sprzedania w dobrach Sucha. Zamówienia adresować należy do: Zarządu dóbr Sucha, poczta Białobrzegi. (493-1)

NA DZIEŃ ZADUSZNY!

Więńca ozdobne i piękne, metalowe od kop. 70 i z kwiatów suszonych od kop. 15, oraz lampki do oświetlania grobów, poleca sklep successorów Pazdon, obok hotelu Rzymskiego.

Tamże lampy błyskawiczne kaukaskie i zwyczajne po cenach przystępnych. Ul. Lubelska, obok hotelu Rzymskiego. (575)

OGŁOSZENIE. Zarząd dr. żel. Iwangr.-Dąbrowskiej podaje do wiadomości, iż niżej wykazane nieodebrane przez interesantów towary, na zasadzie art. 90 Ogólnej Ustawy dr. ross., podlegają sprzedaży przez publiczną licytację po upływie 3 miesięcy od daty ostatniego trzykrotnego ogłoszenia. O sprzedaży nastąpi osobne ogłoszenie.

frachtu	Data przybycia towaru	Stacja wysyłająca	Stacja odbierająca	Wysyłający	Odbiorca	Rodzaj towaru	Ilość sztuk	Waga	
								P.	F.
18537	St. st. 18 VII 91	Kielce	Radom	Goldblum	Okaziciel d. fr.	Wino	1	00	20
18530	18	"	"	Rutkowska	"	Szafa	1	1	26
2778	13 VIII	Warsz. W. W.	"	Aleksandrowicz	"	Świece woskowe	1	5	15
79	29 VII	Berdyczów	"	Wolownik	"	Bibułka	1	3	00
80	"	"	"	"	"	"	1	3	00
1088	15 VIII	Warszawa M.	"	Soberman	"	Wyroby skórzan	1	1	25
1114	19	"	"	Mirowski	"	Maszynka	1	00	22
1097	16	"	"	"	"	"	1	00	23
1099	16	"	"	"	"	"	1	00	23
14263	15	Warszawa N.	"	Łąks	"	Wyroby galanter.	1	1	10
12921	22 VII	"	"	Kaszewski	"	Wyroby rękodziel.	1	1	10